

OPEX

www.opex.ir
mail@opex.ir

اظهار نظر درباره آئین نامه اجرایی بند (ص) تبصره قانون بودجه ۱۴۰۱ و قرار گرفتن برخی فرآورده‌ها و مشتقات نفتی در لیست مواد خام و نیمه خام

شناسنامه گزارش:

تهیه کنندگان: هیئت رئیسه کمیسیون‌های قیر، فرآورده‌های نفتی و پارافین

اظهار نظر کنندگان: دکتر سید حمید حسینی

ناظر: فریدون اسعدی

تاریخ انتشار: دی ۱۴۰۱

مقدمه:

وضع تحریم‌های بی‌سابقه و کاهش درآمدهای نفتی باعث شده است کشور در تنگنای مالی قرار گیرد. حاکمیت چنین وضعیتی سبب شده است تا برای برون‌رفت از این وضعیت، تصمیماتی درخصوص برخی موضوعات اقتصادی گرفته شود که آسیب زیادی را به فضای کسب و کار وارد نکند.

چنین نگاهی در امر سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری و اتخاذ چنین رویکردی در حل مسائل و مشکلات باعث شده است که ایران در برخی شاخص‌های کسب و کار دچار افت شود و بی‌ثباتی در نظام قانون‌گذاری دامن بزند.

در خصوص وضع مالیات و عوارض بر مواد خام و نیمه‌خام در دو سال اخیر در حین رسیدگی لوایح بودجه، شیوه‌هایی در دستور کار قرار گرفت که باعث شده است برخی احکام و قوانین دائمی و بلندمدت هم زیرسؤال بروند و دولت و مجلس شورای اسلامی به جای آن که به اصلاح آن قوانین اقدام کند، در قالب قانون یکساله که همانا قانون بودجه است، رویکردها را تغییر داده است. این شیوه عمل باعث گردید نااطمینانی موجود کشور در فضای اقتصادی و سرمایه‌گذاری تشدید شود و بخش خصوصی انگیزه لازم برای سرمایه‌گذاری را از دست بدهد. درواقع، این اقدام مجلس و دولت سبب گردید زمینه خروج سرمایه از کشور خارج گردد و کشورهای همسایه هم با مشاهده چنین فضایی در کشور، با ارائه پیشنهادهای مناسب به دنبال جذب سرمایه‌گذاران ایرانی باشند. این گزارش به دنبال این است که استدلال‌ات فنی مربوط به حذف یکسری محصولات نهایی را از لیست آئین‌نامه شماره ۱۳۳۲۹۱/ت/۶۰۳۳۴ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷ هیئت محترم وزیران در خصوص بند (ص) تبصره (۶) قانون بودجه ۱۴۰۱ کل کشور را ارائه کند.

در خصوص مصوبه شماره ۱۳۳۲۹۱/ت/۶۰۳۳۴ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷ مبنی بر مصوبه هیئت وزیران در خصوص تعیین و ابلاغ فهرست مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی، نفتی، گازی و پتروشیمی به صورت خام و نیمه‌خام که در سال ۱۴۰۱ مشمول مالیات و عوارض صادراتی شده‌اند، پیشنهادات اتحادیه به منظور حذف سه قلم از محصولات مندرج در لیست مطابق توضیحات مندرج در بندهای (الف)، (ب) و (ج) به شرح ذیل است:

(الف) با عنایت به قرارداد "روغن پایه معدنی" با شماره ردیف ۱۵۷ در زمره فهرست مذکور، کلمه "تصفیه اول" می‌بایست در کنار روغن پایه معدنی قرار می‌گرفت که از قلم‌افزوده است. در این رابطه قابل ذکر است، روغن پایه تصفیه دوم از محل روغن کارکرده (روغن سوخته) به دست می‌آید. این صنعت با توجه به اینکه کمک بسیار زیادی به پاک‌سازی محیط‌زیست نسبت به حجم بسیار زیاد روغن سوخته انجام می‌دهد، جمع‌آوری آن در کشور شایسته تقدیر و پاداش است و وضع مالیات برای آن محلی از اعراب ندارد. روغن پایه تصفیه دوم از بازیافت روغن کارکرده (روغن سوخته) که مواد ضایعاتی و غیرقابل مصرف است حاصل می‌شود که برای محیط‌زیست خطرناک می‌باشد. جمع‌آوری روغن کارکرده بسیار هزینه‌بر است و باید از نقاط مختلف و شهرهای دور و نزدیک کشور جمع‌آوری شود که در یک سیستم بازیافت به روغن پایه تبدیل گردد. در سال ۱۴۰۱ با توجه به قرارگرفتن تعرفه اشاره شده، صادرات این واحدها نیز مشمول مالیات شده است، درحالی‌که در عموم کشورهای جهان فعالیت عملکرد واحدهای بازیافتی معاف از مالیات می‌باشد؛ چراکه روغن پایه حاصل از تصفیه و پالایش روغن کارکرده می‌باشد و از بازیافت انواع فرآورده‌های روانکاری بازیافت می‌شود که کلیه حقوق دولتی از جمله مالیات و ارزش‌افزوده آن قبلاً پرداخت شده است. در نتیجه، مواد اولیه این واحدها

یک کالای ضایعاتی است که در کلیه کشورها نه تنها مشمول مالیات نمی‌باشد؛ بلکه از مشوق‌های تشویقی نیز برخوردار است و به‌عنوان یک صنعت حامی محیط‌زیست، مشمول حمایت‌های حاکمیتی می‌شود.

ب) در مورد منظور شدن "قیر" در لیست با شماره ردیف ۹۷، قابل ذکر است، مطابق بند (۲) ماده (۱) تصویب نامه شماره ۱۳۳۲۹۱/ت/۶۰۳۳۴ هـ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۲۷، مواد نیمه‌خام نفتی، گازی و پتروشیمی شامل "کلیه محصولات شیمیایی و پتروشیمیایی است که به عنوان خوراک یا مواد اولیه برای تولید محصول نهایی استفاده می‌شود".

تولیدکنندگان قیر، ماده اولیه "وکیوم باتوم" مورد نیاز را از پالایشگاه‌های سراسر کشور در بورس کالای ایران، به صورت نقدی و یا اعتباری خریداری نموده و پس از طی فرآیند تولید، به محصول نهایی قیر تبدیل نموده و مبادرت به صادرات آن اقدام می‌کنند. با توجه به اینکه محصول (قیر) با تعریف مندرج در تصویب نامه هیئت وزیران به عنوان ماده نیمه‌خام تعیین شده، در این خصوص لازم است موارد ذیل به استحضار رسانده شود:

۱. طبق تعریف، کالاها یا محصولات مورد شمول، بایستی به عنوان خوراک یا ماده اولیه برای تولید محصول نهایی استفاده گردند. بیشترین کاربرد محصول (قیر) جهت تولید آسفالت در دنیا می‌باشد که در راهسازی و جاده سازی مورد استفاده قرار می‌گیرد. لذا چنانچه محصول قیر در زمره تعریف فوق باشد، تمامی محصولات چرخه پتروشیمی، تمامی الیاف مصنوعی، اغلب محصولات صنایع بسته‌بندی و غیره در زمره مواد خام و نیمه‌خام نفتی، گازی و پتروشیمی قرار می‌گیرند. لذا تعریف مذکور در خصوص محصول قیر قطعاً صدق نمی‌نماید.

۲. براساس بند (۸) ماده (۱) قانون اصلاح قانون نفت مصوب سال ۱۳۹۰، فرآورده نفتی به کلیه محصولاتی که در تأسیسات فرآوری و پالایش نفت به دست می‌آید و می‌تواند به‌طور مستقیم مصرف و یا در سایر واحدهای عملیاتی و پتروشیمیایی به محصول نهایی تبدیل شود، از جمله "وکیوم باتوم" اطلاق می‌گردد. همچنین، براساس بند (۱۰) ماده (۱) قانون مذکور، محصولات نهایی به محصولاتی که پس از تولید، امکان تولید محصول دیگری از آنها نیست و به‌طور مستقیم قابلیت مصرف دارند از جمله "قیر نفت" اطلاق می‌گردد. واضح است که محصول (قیر) خوراک یا ماده اولیه تولید هیچ محصولی نمی‌باشد و در چرخه صنعت مربوطه، یک محصول نهایی با ویژگی‌های خاص است که محصول دیگری قابل تولید از قیر در چرخه فرآورده‌های نفتی نمی‌باشد، لذا مشمولیت کد ۲۷۱۳ در زمره مواد خام و نیمه‌خام قطعاً دارای ابهام می‌باشد.

۳. با استناد به تعریف وزارت نفت و نامه مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۴ اداره کل بودجه و تنظیم مقررات در خصوص استعلام سازمان توسعه تجارت از وزارت نفت در خصوص نوع محصول قیر، صراحتاً بیان شده است که "محصول قیر به عنوان فرآورده نفتی محسوب می‌گردد". لذا هرگونه تغییر ماهیت آن از فرآورده به ماده خام و نیمه‌خام مورد اشکال می‌باشد.

۴. بدیهی است ماده خام و نیمه‌خام جهت تولید نیازی به تأسیسات یا امکانات تولیدی نیاز ندارد، لیکن محصول قیر جهت تولید به سرمایه‌گذاری کلان و ایجاد واحدهای قیرسازی نیاز دارد.

۵. با توجه به مفاد ماده (۱۲) ضوابط اجرایی سیاست‌های ارزی و تجاری برای توسعه صادرات و مدیریت واردات ابلاغی به شماره ۷۱۷۱۸ مورخ ۱۴۰۱/۷/۱۰ و نامه مورخ ۱۴۰۱/۵/۱۲ معاونت درآمدهای مالیاتی سازمان امور مالیاتی به شماره

۱۳۹۸/۲۳۰/ص، کلیه ادارات کل امور مالیاتی موظف به عودت یا استرداد ارزش افزوده پرداختی توسط صادرکنندگان ظرف مدت یک ماه از تاریخ ارائه درخواست می‌باشند. ادارات کل مالیاتی با تخلف از امر محوله و ایراد ابهام با توجه به لیست مربوطه، از پرداخت و استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان محصول "قیر" استتکاف ورزیده و واحدهای تولیدی مربوطه را با مشکلات عدیده مواجه ساخته است.

۶. مطابق بند (الف) ماده (۲۳) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵، وضع هرگونه مالیات یا عوارض برای صادرات کالاهای مجاز و غیریارانه‌ای و جلوگیری از صادرات هرگونه کالا به منظور تنظیم بازار داخلی ممنوع است. مفاد قانونی مذکور در تمامی برنامه‌های توسعه کشور وجود داشته و اساساً بر مبنای استراتژی توسعه صادرات در کشور تنظیم گردیده و قانون‌گذار از همین حیث آن را تبدیل به قانون دائمی نموده است. لذا، حذف معافیت مذکور در مغایرت با قوانین بالادستی و استراتژی توسعه صادرات برنامه‌های توسعه اقتصادی کشور می‌باشد که می‌تواند منجر به کاهش صادرات و از دست رفتن بسیاری از بازارهای جهانی توسط فعالین اقتصادی کشور گردد.

۷. مطابق ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴؛ وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات غیریارانه‌ای و مواد خام و کالاهایی با ارزش افزوده پائین‌مازاد بر نیاز داخلی و یا فاقد توجیه فنی و اقتصادی برای فرآوری در داخل ممنوع است. با توجه به این قانون، به طریق اولی وضع مالیات نیز آثار نامناسب اقتصادی را به دنبال دارد.

ج) در مورد منظور شدن برخی اقلام "پارافینی" در لیست توضیحات ذیل ارائه می‌شود:

در مجموع وضع مالیات و عوارض برخی اقلام با ماهیت پارافینی، صادرات آنها را متوقف خواهد کرد و با عنایت به این مهم که حداکثر ۱۰٪ این محصول قابلیت مصرف در داخل را دارد و بالغ بر ۹۰٪ تولید این محصول، صادراتی می‌باشد، ارزآوری و اشتغال موجود را از بین برده و زیان سنگینی به توسعه صنعت و اقتصاد کشور وارد خواهد نمود که این امر صحیح نمی‌باشد. نظر به این که کدهای تعرفه ۲۷۱۲۱۹۹۰ و ۲۷۱۲۹۰۹۰ مندرج در ردیف‌های ۱۵۸ و ۱۶۳ مصوبه آئین‌نامه با شرح حلال ۵۰۳ و ۵۰۲، همچنین پترولاتوم با Residue wax (محصول واحدهای تولیدی پارافین) مشترک هستند، "قطعاً بایستی عدم شمول این محصول با صراحت" در دستورالعمل اجرایی مکتوب گردد تا ایجاد اختلال در صادرات این محصول، صورت نپذیرد. در نهایت با توجه به توضیح فوق:

۱. اولویت اول، خروج پارافین واکس جامد از شمول این دستورالعمل

۲. تأکید به شرح عدم شمول Residue wax با توجه به کد اشتراکی با دیگر مواد نیمه‌خام در دستور کار و اصلاح مدنظر می‌باشد.

پیشنهادات در خصوص مسائل مربوط به مالیات و ارزش افزوده

با توجه به درخواست ایجاد رویه اخذ چک و اسناد تعهدآور (ضمانت‌نامه بانکی) در قبال پرداخت مالیات ۹ درصد بر ارزش افزوده، و با توجه به اینکه عمده فعالیت‌های اعضای محترم این اتحادیه صادرات فرآورده‌ها و مشتقات نفتی بوده و صادرات آن معاف از مالیات بر ارزش افزوده می‌باشد (مطابق ماده ۱۴۱ قانون مالیات‌های مستقیم) و همچنین استرداد مالیات مذکور پس از صادرات امری زمان‌بر بوده و واحدهای تولیدکننده و صادرکننده را به مشکلات تأمین سرمایه در گردش دچار می‌نماید، جهت حمایت از تولیدکنندگان و صادرکنندگان و همچنین در راستای اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی تا من بعد صادرکنندگان محترم بتوانند در هنگام خرید مواد اولیه و خوراک واحدها در قبال پرداخت نقدی مالیات بر ارزش افزوده، چک شرکت و یا ضمانت‌نامه بانکی معتبر ارائه نمایند. همچنین صادرکنندگان محترم بتوانند نسبت به تنظیم و ارسال اظهارنامه‌های مالیات بر ارزش افزوده در دوره‌های یک‌ماهه در سامانه‌های سازمان امور مالیاتی اقدام نمایند که این امر موجب تسریع در رسیدگی ممیزان مالیاتی و استرداد ضمانت‌نامه‌های مذکور به صادرکنندگان می‌گردد.

About us

The section of oil, gas and petro-chemistry is the up-most and first industrial vantage of the country and the pivot of the Economy of Iran. Regarding the importance of this section and the need for coordinating and organizing the most active people in the field of production and exporting oil, gas, and petrochemical products, some forethoughtful and job- makers in the private section of the country decided to come together to fight against the threats by using the opportunity of mass intelligence and potentials.

2022 Iranian Oil, Gas and Petrochemical products exports' association All Rights Reserved.

OPEX Publications

Website: <http://www.opex.ir>

Contact information: <http://www.opex.ir/en/aboutus/contactus>